

GREATER STAVANGER

Handlingsplan 2015

Innledning	2
Kompetanse	3
Infrastruktur	6
Nyskaping	7
Attraktivitet	11
Internasjonalisering	12
Offentlige tjenester	15
Matklyngen	17
Energiklyngen	19
Samfunnskontakt	22
Prosjektoversikt	24

1. Innledning

Olje- og gassnæringen har opplevd en vekst de siste ti årene som overgår tidligere topper. Investeringsnivået i Nordsjøen var høyere enn noensinne, oljeprisen var rekordhøy og det manglet ingeniører og rigger. Selskapene strakk kapasiteten så langt de maktet, bl.a. ved å hente kompetanse og arbeidskraft fra utlandet. Vekstperioden ga voksesmerter og et høyt kostnadsnivå, noe som bl.a. resulterte i at store kontrakter gikk til utlandet.

Oljeprisen har nå falt til 80 dollar fatet, og selskapene reduserer investeringene og iverksetter kostnadsreduksjoner. Det er usikkert hvordan dette slår ut i regionen vår, utover at behovet for omstillinger øker. Omstilling er utfordrende, men har også positive sider. Industrien må finne nye og kostnadseffektive måter å produsere på. Mye handler om forenkling, men også om teknologi og innovasjon.

Greater Stavanger skal i henhold til partneravtalene bidra til å sikre regionens konkurransevne, omstillingsevne og verdiskaping. For å oppnå dette, er organisasjonen avhengig av omfattende samarbeid med aktører i næringslivet, det offentlige og hos kunnskapsinstitusjonene. Det er slikt samarbeid som har frambrakt målsettingene og strategiene i regionens felles strategiske næringsplan – et samarbeid som også ivaretas i handlingsplanens prioriteringer og prosjekter.

Når kravet er omstillingsevne, gjelder det å løfte fram fagområder der vi allerede har fortrinn. Ett eksempel er sikkerhet og beredskap, hvor Stavanger er verdensledende på deler av området. Vi mener det er grunnlag for å skape en ny og kompetansebasert industri på dette feltet.

Et annet eksempel er arbeidet med velferdsteknologi hvor regionen har bred kompetanse fra offshorevirksomhet som kan overføres til tjenesteutvikling i offentlig sektor. Fiberinfrastrukturen muliggjør digital tjenesteleveranse knyttet til helse og velferd. Regionen fikk nylig ARENA-status, og The Norwegian Smart Care Cluster ble etablert med om lag 30 næringsaktører fra regionen.

Et tredje eksempel er regionens arbeid knyttet til smarte byer og samfunn, hvor integrerte løsninger for energi, IKT og mobilitet utvikles og implementeres. Regionen hentet nylig hjem et stort EU-prosjekt (Triangulum) som gir regionen status som såkalt fyrårnby – en tittel kun åtte byer i Europa har.

Greater Stavanger har en rolle på alle disse områdene. Bl.a. var vi initiativtaker til regionens ARENA-søknad, og vi er prosjektleder i søknads- og forhandlingsperioden for det store EU-prosjektet Triangulum.

Regionen har tidligere opplevd dramatiske svingninger. Situasjonen minner oss om den vi hadde i 1998 hvor ledigheten var omlag to prosent. Året etter falt oljeprisen betraktelig og investeringene stupte. I løpet av en tolv månedersperiode forsvant 12.000 arbeidsplasser i oljeindustrien; en fjerdedel av totalen. Dette slo umiddelbart inn i den kommunale økonomien i form av reduserte skatteinntekter.

Da etablerte de fire kommunene på Nord-Jæren Greater Stavangers forløper, ARNE-prosjektet. Samarbeid om næringsutvikling på tvers av trange kommunegrensener og i nært samarbeid med næringslivet, ble vurdert som kommunenes beste mottrekk mot konjunktursvingninger. Det kan fremdeles være situasjonen, selv om utfordringene har mindre dimensjoner denne gang.

2. Kompetanse

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal være blant Europas fremste kompetanseregioner

Strategiske grep

1. Sikre god tilgang på kvalifisert arbeidskraft
2. Utvikle utdannings- og forskningsinstitusjoner av høy kvalitet
3. Skape gode vekstvilkår for kunnskapsintensive næringer
4. Utvikle samarbeidet mellom offentlig og privat sektor innen undervisning og opplæring

Omstillingsdyktig og kvalifisert arbeidskraft er kanskje den aller viktigste forutsetningen for å lykkes med verdiskaping og tjenesteproduksjon i den globale konkurransen. Det er en prioritert oppgave for regionen å utvikle et bredt og attraktivt utdanningstilbud og et variert arbeids- og næringsliv som kan tiltrekke seg kvalifisert og motivert arbeidskraft.

Samhandlingen mellom offentlig sektor, academia og næringsliv er en styrke i vår region, og bidrar til å sikre og utvikle kompetanseregionen. Generell befolkningsvekst og forskyvning mot en befolkning med høyere gjennomsnittsalder vil påvirke en lang rekke samfunnsforhold, ikke minst de offentlige tjenestene knyttet til velferdsteknologi og smarte løsninger for offentlig tjenesteleveranse.

Videre er Stavanger-regionen en av åtte europeiske Fyrtårnsbyer gjennom Smart Cities and Communities-prosjektet Triangulum. Hovedfokus i prosjektet er innovative, integrerte løsninger mellom IKT, mobilitet og energi. Stavanger-regionen skal teste løsningene og replikere i andre europeiske byer, noe som gir et stort markedspotensial for Stavanger-regionens kunnskapsintensive næringer.

Utvalgte prosjekter 2015

Velferdsteknologi

Velferdsteknologi er et voksende næringsområde, hvor offentlig sektor i stor grad er avhengig av samhandling med academia og privat sektor. Flere viktige forutsetninger for å lykkes, er allerede på plass i vår region. Infrastrukturen for bredbånd er utbygd med så høy kapasitet at regionen kan basere digital tjenesteleveranse og -utvikling på trygge forutsetninger. Videre har regionen tradisjon for samhandling på tvers av aktørgruppene, noe som gjør regionen godt rustet til å gå inn i nye store satsinger, nasjonalt og internasjonalt.

Stavanger-regionen ble sommeren 2014 tatt opp i ARENA-klyngeprogrammet til Innovasjon Norge, Forskningsrådet og SIVA. The Norwegian Smart Care Cluster ble dermed etablert høsten 2014. Greater Stavanger har satt av stillingsressurser inntil 20 prosent til arbeid i klyngen, og er representert i styringsgruppen og prosjektgruppen.

Greater Stavangers hovedfokus er på involvering av offentlig sektor i næringsklyngen, deltakelse i Det europeiske innovasjonspartnerskapet for sunn og aktiv aldring, samt på å være drivkraft for å etablere nye innovasjonsprosjekter mellom

offentlig sektor, akademia og næringsliv. For offentlig sektor er innovative anskaffelser og samarbeid om bedriftskontakt, innkjøp og planer viktige temaer.

Noen utvalgte aktiviteter i 2015:

- Delta i fire møter i ARENA-styringsgruppen og månedlige møter i prosjektgruppen
- Bidra til vurdering av muligheter for å etablere et nasjonalt fullskala demoser for velferdsteknologi
- Representere regionen i fem møter i Det europeiske innovasjonspartnerskapet for sunn og aktiv aldring (EIP AHA)
- Bidra til at det regionale partnerskapet sender søknad til Horisont 2020-prosjekt med fokus på velferdsteknologi

Greater Stavanger er sekretariat for koordineringsgruppen som ledes av ordføreren i Stavanger, hvor bl.a. Lyse Energi og Lærdal Medical deltar. Gruppen er sentral for det videre arbeidet i å koordinere regionens mange initiativ for velferdsteknologi, samt for å stake ut kursen for det videre arbeidet. Status for denne gruppen vil bli vurdert i 2015.

Smart Cities and Communities

Med bakgrunn i at 80 prosent av verdens befolkning vil bo i byer innen 2050, har EU et sterkt fokus på smarte byer og samfunn. Tverrsektorielle samarbeid gir smartere løsninger for tett befolkede områder. For å følge dette området har både Greater Stavanger og Lyse energi søkt og blitt tatt opp i The European Innovation Partnership on Smart Cities and Communities.

Dessuten fikk Stavanger, Eindhoven og Manchester høsten 2014 tilslag på sin felles søknad om Fyrtårnprosjektet Triangulum i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020 innen tema energi og smarte byer og samfunn. Greater Stavanger hadde koordineringsansvaret for søknadsskrivingen blant søkerorganisasjonene fra Stavanger. Bistanden fra Europakontoret spilte en avgjørende rolle for at regionen grep dette an på riktig måte.

Prosjektet starter opp i februar 2015, men allerede før oppstart får partnerne i regionen henvendelser fra andre regioner i Norge og Europa, Forskningsrådet, departementer, samt en rekke bedrifter som vil lære av hvordan av hvordan vi lykkes. Etter oppstart av prosjektet overføres driftsansvaret til Stavanger kommune, og hovedpartnerne består ellers av Lyse Energi, Rogaland fylkeskommune, UiS v/sentrene CIPSI og CenSE samt Greater Stavanger.

Prosjektet tar for seg utfordringer knyttet til klima og miljø, og finansierer prosjekt som skaper integrerte løsninger for IKT, energi og mobilitet. Overordnet målsetting er EUs klima- og energimål, som inkluderer reduksjon av utslipp, økt energieffektivisering og økt bruk av fornybar energi. Deltakelse i denne typen prosjekt gir en miljøgevinst for de byene som deltar, men også nettverk, kompetanse, finansiering og nye markedsmuligheter for bedrifter.

Innvilgelse av søknaden, som har et totalt omfang på 200 mill. kr over fem år, betyr at Stavanger-regionen får anledning til å posisjonere seg som en europeisk Lighthouse City – en tittel som gir høy status i Europa.

I prosjektet er det tre såkalte følgebyer som skal replikere løsninger fra de tre fyrårnsbyene. Dette finner sted de to siste årene av prosjektet, altså år fire og fem. I vårt prosjekt er det Leipzig, Praha og Sabadell som er følgebyer.

Greater Stavanger har i prosjektperioden ansvar for spredning av prosjektets opparbeidede kunnskap om integrerte løsninger, samt utveksling av beste praksis til regionens kommuner og aktører. Greater Stavanger deltar dessuten i det overordnede internasjonale kommunikasjonsarbeidet for prosjektet. Med forbehold om endringer i budsjettforhandlinger før kontraktsinngåelse på nyåret i 2015, får Greater Stavanger finansiering til ca. 40 prosent stilling i prosjektperioden.

Noen utvalgte aktiviteter i 2015:

- Oppstart av prosjektet første kvartal 2015
- Etablering av regional styringsstruktur for Triangulum
- Utvikling av en kommunikasjonsstrategi for Triangulum
- Følger europeisk politikk på smarte byer og samfunn bl.a. gjennom møter i The European Innovation Partnership on Smart Cities and Communities og fagmøter i European Regions' Research and Innovation Network (ERRIN)
- Bidra til at regionen søker flere Horisont 2020-prosjekter

Årskonferansen

Årskonferansen er et viktig redskap for Greater Stavangers for å utøve funksjonen som regional tankesmie. Konferansen setter viktige forhold for regionens utvikling på dagsordenen, i perspektiver som favner både nærings- og samfunnsutvikling. Konferansen skal gi kunnskap og formidle scenarier som er nyttige i langtidsplanlegging for aktører i både privat og offentlig sektor. Målgruppen er toppledere og øvrige beslutningstakere i kommuner, organisasjoner, offentlige institusjoner og foretak, samt fra industri og næringsliv.

Analyser og rapporter blir utarbeidet til konferansen for å hjelpe partnerkommunene våre i deres arbeid med å analysere og forstå samfunnsutviklingen. Slike rapporter utarbeides av eksterne kunnskapsmiljø, men også fra Greater Stavangers eget arbeid med analyser og kunnskapsinnhenting.

Målsetting vår er at årskonferansen skal:

- Være Rogalands viktigste konferanse som omhandler regional samfunnsutvikling og verdiskaping
- Formidle viktig kunnskap som benyttes i kommunenes langtidsplanlegging
- Fungere som en samhandlingsarena for viktige aktører innen privat/offentlig/akademia
- Ha over 200 deltakere
- Generere omtale i media omkring de tema som belyses.

3. Infrastruktur

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal være den fremste storbyregionen i landet med hensyn til transport- og logistikk løsninger

Strategiske grep

1. Videreutvikle infrastrukturen for intern og ekstern person- og godstransport
2. Utvikle Stavanger-regionen som nasjonalt logistikknutepunkt
3. Videreutvikle Stavanger Lufthavn, Sola som internasjonal flyplass
4. Utvikle samferdselstiltak som bidrar til oppfylning av statlig fastsatte klimamål
5. Sikre at næringsliv og offentlig virksomhet i alle delene av regionen får like vilkår med hensyn til dagens og morgendagens informasjonsteknologi

På samferdselsfeltet er luftfart og næringstransport viktige fokusområder for Greater Stavanger. Stavanger Lufthavn, Sola er den lufthavnen i landet som har høyest andel næringsrelaterte reisende. Bedriftene framholder at et godt nettverk av direkte ruter innenlands og utenlands er svært viktig for regionens mulighet til å fungere som et globalt nav for energiklyngen.

Næringslivet er også avhengig av effektiv framføring av gods og personell. Utviklingen medfører at godstransporten konsentreres om færre knutepunkt. Stavanger-regionen er definitivt ett av disse, både som en av landets største konsumentregioner, men også fordi vi har store produksjonsmiljø for mat. For energinæringen er regionen landets ubestridt viktigste knutepunkt.

Etableringen av Smart Cities and Communities-prosjektet er et viktig tiltak for å bidra til å oppfylle statlig fastsatte klimamål. Dette prosjektet fokuserer på integrerte løsninger mellom IKT, energi og mobilitet, og er nærmere omtalt i planens kapittel 2 Kompetanse.

Utvalgte prosjekter 2015

Ruteutvikling fly

Målet for Ruteutviklingsprosjektet er å bidra til at de to lufthavnene i Rogaland har et flyrutenett som er tilpasset næringslivets behov og som på den måten bidrar til å opprettholde og øke bedriftenes verdiskaping og konkurransekraft. Siden 2009 har vi derfor systematisk innhentet informasjon om reisemønstre med utgangspunkt i Stavanger Lufthavn Sola.

Ruteutviklingsforumet deltar i Fly Arctic – et samarbeid med kommuner i Nord-Norge – som går ut på å forbedre rutetilbudet mellom Stavanger og Nord-Norge. En rekke bedrifter er forespurt om økonomisk støtte til prosjektet.

Greater Stavanger leder prosjektet som har vært finansiert av kommunene Stavanger og Sola, Rogaland fylkeskommune, Statoil, Avinor og ONS. I tillegg deltar Næringsforeningen i Stavanger-regionen og Region Stavanger i prosjektets styringsgruppe.

Noen utvalgte aktiviteter i 2015:

- Arbeide for å få inn økonomiske bidrag fra næringslivet for driftsårene 2015 og 2016
- Bidra til å utvikle metodikken slik at resultatene fra undersøkelsene blir mer pålitelige og mer rettet inn mot å gi kunnskap om volum (antall reiser)
- Gjennomføre trendundersøkelse – utvikling i reisevolum og reisemønster
- Identifisere eventuelle destinasjoner som det skal jobbes målrettet mot

4. Nyskaping

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal være ledende på innovasjon og nyskaping

Strategiske grep

1. *Etablere og videreutvikle vekstkraftige kompetansemiljø innen fremragende forskning og innovasjon*
2. *Stimulere til strategiske teknologisatsinger*
3. *Styrke kapitaltilgangen*
4. *Stimulere til bedriftsetableringer og til innovasjon i eksisterende bedrifter*

Regionens næringsliv har fokus på nye næringsområder som vokser fram i lys av det sporskiftet regionen før eller senere vil stå overfor. Vi vil i lang tid fortsette å ha olje- og gass som hovednæring, men finans-, teknologi- og innovasjonsmiljøene ser også i andre retninger innen fornybar energi, miljøteknologi, integrerte teknologiske løsninger og samfunnsnyttige innovasjoner.

Regionen har en unik mulighet til å overføre teknologi fra olje- og gassnæringen til andre områder, og besitter kompetanse og erfaring som er relevant for videreutvikling av nye næringer. Innenfor både velferdsteknologi, tjenesteleveranse gjennom fiberoptikk og smartteknologi står regionen godt rustet med sterke kompetansemiljøer, som hevder seg nasjonalt og internasjonalt.

I 2014 gjennomførte vi et forprosjekt for identifisering av nye næringer med utspring i olje- og gassindustrien. Blant de kompetanseområdene som ble identifisert i tillegg til IKT var sikkerhet og beredskap. Olje- og gassindustrien i Norge er verdensledende på dette området og mye av kompetansen er lokalisert i regionen vår. Relasjonene mellom de ulike aktørene er lite synlig og graden av samhandling mellom olje- og gassindustrien og resten av samfunnet er i utgangspunktet lav.

Utvalgte prosjekter 2015

Samfunnssikkerhet og beredskap

Regionen har et ledende miljø innen samfunnssikkerhet, beredskap og risikostyring, og UiS etablerte landets første universitetsstudium på dette feltet. UiS har også opprettet Senteret for Risikostyring og Samfunnssikkerhet (SEROS), der fagmiljøet består av rundt 15 fulltidsansatte, de fleste professorer, og 25 stipendiater. UiS hevder at det ikke finnes noen andre miljøer i verden med tilsvarende størrelse på fagmiljøet innen sikkerhet og risiko.

I næringslivet har petroleumsvirksomheten vært førende med Petroleumstilsynet (Ptil) som regulator og pådriver. Ptil og de fleste oljeselskapene som har sitt norske hovedkontor i Stavanger, har bygget opp et unikt miljø rundt forskning og operativt arbeid innen dette området. Store aktører er Ptil, Statoil, Total, Shell, ConocoPhillips, Proactima, Acona, UiS, Resq, Operatørene forening for beredskap (OFFB) og Norsk Senter for Offshoreutdanning (NOSEFO). Samtidig er også Samfunnssikkerhetssenteret på Vagle (SASIRO) under oppbygging som et unikt offentlig og privat samhandlingsprosjekt som vil kunne være en modell for samhandling langt utover fylkesgrensene.

Forprosjektet "Nye næringer med utspring fra energinæringene" viste at det er potensial for å utvikle denne næringen, gitt et utvidet og mer aktivt samarbeid mellom de ulike aktørene. Dette er også definert som UiS sitt ønskede satsingsområde i forbindelse med WECP (beskrevet i kapittelet om Energiklyngen) sitt Akademiske program.

Norge mangler en konkret satsing på aktiviteter i skjæringsfeltet mellom forskning, opplæring, testing og trening. Her er det med andre ord mulig å ta en nasjonal posisjon. Regionen vil være tjent med mer samhandling og ytterligere definering av potensialet. En utfordring er imidlertid at næringen er lite synlig. Greater Stavanger kan bidra til at de forskjellige aktørene ser hele spekteret i næringen og gjøre næringen synlig nasjonalt og internasjonalt.

Visjonen for prosjektet er at klyngen skal bli en betydelig internasjonal aktør innen samfunnssikkerhet, beredskap og risiko innen 2020. Hovedmålet er å utvikle en innovativ klynge som lykkes i å utvikle ledende kompetanse og kommersialisere tjenester. Delmål for 2015 er å få stadfestet den posisjonen næringen har, samt å synliggjøre mulighetene for utvikling av området.

Noen utvalgte aktiviteter i 2015:

- Etablere en koordineringsgruppe og gjennomføre tre til fire møter
- Arrangere dialogmøter med ulike aktører i 2. kvartal og jobbe fram samhandlingsplaner
- Etablere rammene for videre arbeid i 3. kvartal
- Bistå i arbeidet med å utarbeide søknad til Innovasjon Norge på Bedriftsnettverk, Arena eller NCE
- Etablere ett eller flere samhandlingsprosjekter i 4. kvartal

Stavanger Impact Week

Stavanger Impact Week (SIW) er ett av Greater Stavangers viktigste redskap for å utøve funksjonen som regional tankesmie. Her skal vi skape en arena for diskusjon mellom aktørgrupper, gi faglig påfyll og felles forståelse for tema som

berører Stavanger-regionens fremtid, og legge til rette for tettere interaksjon med næringslivet om tema som teknologi, grønn og bærekraftig vekst, bærekraftige samfunnsstrukturer og regionalutvikling.

Greater Stavanger har fått mye positiv tilbakemelding for denne nykommeren i 2014. For 2015 vil vi følge opp det teknologisporet som ble utpekt under årskonferansen 2014, gjennom fokus på integrerte, digitale løsninger.

Greater Stavanger hadde i 2014 seks definerte hovedsamarbeidspartnere i SIW. Nært samarbeid med et større antall andre aktører er en forutsetning for å gjennomføre uka, særlig med tanke på økonomi, program- og temautvikling samt solid forankring. Samarbeid med tilsvarende uker i andre byer vil bli vurdert, noe som i særlig grad gjelder Oslo Innovation Week og uker i byene som er med i European Consortium of Innovative Universities.

Hovedsamarbeidspartnerne i 2014 var Lyse, IBM, DNB, Statoil Innovation, Universitet i Stavanger og Sølvsberget. Knowit og Litteraturhuset Sting v/Kverulankatedralen var også sentrale for utvikling og gjennomføring. Det er aktuelt å vurdere videre samarbeid med de samme hovedsamarbeidspartnerne, og samtidig utvide til andre bedrifter som ønsker å delta. I overkant av 70 aktører bidro på programsiden i 2014. Flere har meldt interesse for å delta i 2015.

Noen utvalgte aktiviteter i 2015:

- Første kvartal: Programgruppa fastsetter tema for SIW 2015, kommunikasjonsgruppe etableres og lager kommunikasjons- og markedsføringsplan
- Andre kvartal: Ferdigstille program og forplikte aktørene i programmet
- Tredje kvartal: Markedsføre og gjennomføre Stavanger Impact Week
- Fjerde kvartal: Evaluere og planlegge for SIW 2016

Informasjonsteknologi

I Stavanger-regionens næringsliv generelt, og energiklyngen spesielt, er teknologien en svært viktig innsatsfaktor. Regionen har innovative selskaper som leverer løsninger i verdensklasse, dette gjelder ikke minst flere av IT-selskapene. Mange av disse er leverandører også til resten av regionens næringsliv.

IKT-prosjektet skal kartlegge dagens situasjon og legge strategier for regionens satsing på området videre. Det kan være strategier for å styrke regional kompetanse, bidra til smartere bruk av IKT i offentlig sektor og tiltak for å bygge opp næringen selv. Videre er det viktig å utforske og dra nytte av de mange parallellene mellom IKT og engineering.

I samarbeid med Lyse Energi og Green Mountain har vi gjennomført et forprosjekt for å få en grov oversikt over IKT-næringen i Stavanger-regionen og mulighetene som ligger i den. Hovedkonklusjonen så langt er at det finnes store muligheter i å utvikle næringen, men at selvtilliten må styrkes og at en eller flere store aktører må ha lokomotiv-rollen. Det vil derfor være gunstig at en organiserer et arbeid på tvers av trippel helix med målsetting å utnytte de mulighetene som finnes i næringen. Videre anbefales det at det arbeides langs følgende fire akser:

Kompetanse

Innenfor kompetanseområdet er det spesielt høyere utdanning som har vårt fokus. Det er først og fremst den kompetansekrevene og innovative delen av næringslivet som ansees som konkurransedyktig og som det bør satses på. Høyere utdanning ved de aktuelle utdanningsinstitusjonene bør utvikles i samarbeid med næringsaktørene.

Støtte opp om eksisterende prosjekter

Regionen er tildelt store og viktige prosjekter som ARENA Velferdsteknologi og Smart Cities Triangulum. Det er viktig å støtte opp om disse og legge til rette for næringsutvikling også i randsonen av prosjektene.

Meet & Greet

Næringslivet mener selv at den har et for beskjedent selvbylde. Ved å bringe aktørene sammen kan vi bidra til at vi-følelsen styrkes og legge til rette for næringsutvikling. Eksisterende arenaer er i stor grad arrangement med markedsføringsfokus rettet mot kunder. Ved å skape arenaer som samler ulike næringsaktører og inkludere de andre aktørgruppene, kan mye oppnås med begrenset innsats.

Internasjonalisering

Internasjonale nettverk er nyttige for å lære av de beste og for å tilrettelegge for Business to Business. F.eks. har Oslo-regionen etablert slike nettverk. I vår region har Greater Stavanger gode erfaringer fra internasjonal nettverkbygging i andre næringer.

Næringsstrategisk Forum

Greater Stavanger har tidligere samlet sentrale ledere i energibransjen til *Energistrategisk forum*. Med bakgrunn i de utfordringene regionen står overfor, vurderes det som mer hensiktsmessig å fortsette arbeidet med et *Næringsstrategisk forum*. Her vil vi samle toneangivende aktører til identifikasjon, diskusjon og samhandling om næringsstrategiske emner for regionen, samt identifisere aktører med relevans for temaene som tas opp. I utgangspunktet er det planlagt to møter i 2015.

Målsettingene med Næringsstrategisk forum er å:

- Identifisere saker av stor næringsstrategisk betydning for regionen og sette temaene på dagorden
- Legge til rette for et attraktivt forum for næringslivsledere som gjennom deltakelse får tilgang til verdifull kunnskap og anledning til refleksjon
- Gi Greater Stavanger tilgang til næringslivets oppfatning av strategiske linjer
- Fungere som rådgivende forum for Greater Stavangers videre virksomhet

5. Attraktivitet

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal være en region som er attraktiv å bo i, drive virksomhet i og besøke

Strategiske grep

1. Arbeide for at Stavanger-regionen skal være en god region å bo i
2. Videreutvikle Stavanger-regionen som en foretrukket region å drive virksomhet i
3. Utvikle Stavanger-regionens kvaliteter som en attraktiv region å besøke

Greater Stavangers rolle på dette området er å synliggjøre og markedsføre regionens fortrinn når det gjelder mulige næringsetableringer, og regionen som et attraktivt sted å etablere seg som arbeidstaker. I det internasjonale arbeidet er en av Greater Stavangers oppgaver å profilere regionen samt å legge til rette for besøkende delegasjoner.

Greater Stavanger samarbeider med en rekke aktører om de strategiske grepene for attraktivitet, og bidrar til å synliggjøre regionen som en samhandlende region hvor det er gunstig å drive næring, leve og bo, samt drive kompetansebasert verdiskapende arbeid innen forskning og innovasjon.

Regionens reiselivssatsing ivaretas av Region Stavanger og andre reiselivsselskap. Greater Stavanger har et aktivt samarbeid med disse der våre arbeidsområder møtes, og vi vil i størst mulig grad sikre god samhandling av både strategier og praktisk arbeid.

Utvalgte prosjekter 2015

Omdømme og markedsføring

Dette er det overbyggende prosjektet innen markedsføring, hvor den overordnede målsettingen er å bygge opp om regionens omdømme, internasjonalt og nasjonalt. I tillegg til å bygge videre på regionens omdømme som energiregion, planlegges det å forsterke innsatsen mot nye innsatsområder, som teknologi, fornybar energi, samt samfunnsikkerhet og beredskap. Aktiviteten er planlagt med en fleksibilitet som gjør at den kan ivareta det som uforutsett kommer opp i løpet av året.

Regionen skal markedsføres med tiltak i digitale medier (spesielt sosiale) og med kampanjer rettet mot miljøer vi oppfatter som hensiktsmessige for regionens profilering. Det vil særlig satses på de områdene som er pekt ut som satsingsområder framover. Dette gjøres ved å synliggjøre regionens attraktivitet overfor relevante selskaper.

Aktivitetene og tiltakene som iverksettes vil ha som mål å synliggjøre regionens attraktivitet ovenfor høyt kvalifiserte arbeidstakere, samt å synliggjøre regionens posisjon som foretrukket lokalisering for bedrifter.

Noen av virkemidlene er:

- Utstilling på OTC og Offshore Europe
- Nye brosjyrer på norsk og engelsk
- Kampanjer i sosiale medier
- Nytt profileringsmaterieill

Vertskapskontoret

Hovedformålet med vertskapskontoret er å bidra til at Stavanger-regionen og Rogaland framstår som et godt vertskap og en attraktiv region ved å tilby delegasjoner fra nasjonalt og internasjonalt næringsliv, samt offentlig forvaltning, besøksprogram som er godt tilpasset hensikten med besøksreisene. Videre vil vi utvikle programmer som gjenspeiler regionens samlede ressurser og kompetanse. Dette krever god kjennskap til regionens og hele fylkets næringsliv. Det er et mål at regionen gjennom oppfølging og formidling får best mulig utbytte av de mange samarbeidskontaktene som knyttes.

Tiltaket er et tilbud til næringsliv, institusjoner og det offentlige om å planlegge og gjennomføre program for gjestende delegasjoner som vurderes som viktige i et regionalt næringsutviklingsperspektiv. Vertskapskontoret tar hånd om den direkte dialogen med oppdragsgiveren, foretar logistikkhåndtering (transport, arrangement), foreslår programinnhold og avtaler møter/presentasjoner og bistår i gjennomføringen.

Etter at Innovasjon Norge og fylkeskommunen bestemte at de ikke ville støtte prosjektet økonomisk etter at dette var over oppstartsfasen, er Vertskapskontoret et fullt ut Greater-Stavanger-finansiert prosjekt. Dette har medført at vi vurderer nøye om henvendelsene er strengt næringsrelevante og samtidig har relevans for det offentlige før vi aksepterer oppdrag. Vi ser oss dessverre nødt til å avvise enkelte henvendelser der dette sammenfallet mangler.

6. Internasjonalisering

Næringsplanens mål

Videreutvikle Stavanger-regionen som en internasjonal region

Strategiske grep

1. *Styrke regionens attraktivitet for internasjonale bedrifter, arbeidstakere, studenter og forskere*
2. *Fremme internasjonaliseringen av regionens næringsliv*
3. *Videreutvikle internasjonale strategiske allianser*

Omfanget av og kvaliteten på internasjonale nettverk vil påvirke innovasjonsevne, markedsadgang og konkurransekraft. Dette gjelder offentlig sektor og academia like mye som privat næringsliv. Det vil styrke bedriftene og regionen som helhet

dersom vi klarer å identifisere strategiske markeder, allianser og konkurrenter. Evnen til å analysere endringer blir avgjørende for å lykkes.

EU er en viktig premissleverandør for næringslivet, offentlig sektor og forskningsinstitusjoner – både som eksportmarked, gjennom regelverk og ved finansieringsmekanismer for institusjonelt samarbeid. Regionen må være til stede på den europeiske arena gjennom ulike program, nettverk og prosjekter. Stavangerregionens Europakontor er et sentralt virkemiddel i denne sammenhengen.

Arbeidsinnvandringen til regionen har over tid vært høy, og det er viktig at regionen kjenner de landene og kulturene som arbeidstakere i regionen kommer fra. Dette vil være sentralt for sosial og økonomisk integrering, og for at kompetansen som disse arbeidstakerne besitter blir benyttet på beste måte.

Utvalgte prosjekter 2015

Tilstedeværelse i Brussel

Stavangerregionens Europakontors (SrE) visjon er å gjøre europeiske impulser til regional styrke. Det er utarbeidet egen strategi for SrE med varighet fra 2013 til 2020. SrEs strategi og handlingsplaner bygger på Stavangerregionens strategiske næringsplan.

SrE er en viktig kompetansepartner for Greater Stavanger og Greater Stavangers ansatte er i jevnlig dialog på ulike fagområder. EUs politikk har stor betydning for regionen vår, både når det gjelder næringsmuligheter, offentlig sektor og finansiering av forsknings- og innovasjonsprosjekter. Norge deltar i de fleste av EUs større programmer, og regjeringen oppfordrer sterkt norske regioner til å delta i søknader og prosjekter, spesielt i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020. Greater Stavanger og SrE deler informasjon og kompetans, og arbeider sammen om regional prosjektdeltakelse innen flere fagområder. Energi, smarte byer og samfunn, maritimt, helse, innovative anskaffelser, europeiske nettverk og innovasjonsplattformer er noen av de operative samarbeidsområdene.

Greater Stavanger fungerer som sekretariat for SrE og har dermed funksjon som Europakontorets hjemlige kontaktpunkt. I tillegg er Greater Stavangers direktør også daglig leder i foreningen Stavangerregionens Europakontor. Utover generell bistand bistår Greater Stavanger spesielt med regional kompetanse, lokal nettverksbygging samt prosjektutvikling og oppfølging.

Stavangerregionens Europakontor (SrE) består av 26 partnere: 20 kommuner, Rogaland fylkeskommune, Universitetet i Stavanger, Høgskolen Stord/Haugesund, IRIS, Lyse Energi AS, Stavanger-regionen Havn IKS. De 15 kommunene som er partnere i Greater Stavanger er også medlemmer i og eiere av SrE.

Tilstedeværelse i Houston

Virkemidlene for tilstedeværelse i Houston er:

- Houston-kontoret
- Delegasjonsreise til bedrifter og institusjoner i Houston
- Deltakelse ved OTC Houston (Offshore Technology Conference).

Greater Stavanger forvalter regionens Houston-kontor, der målet er å styrke relasjonene til nøkkelbedrifter i Houston samt til forsknings- og utdanningsinstitusjoner. I mars vil det bli gjennomført en delegasjonsreise til Houston samt til San Fransisco/Palo Alto der vi inviterer med en mindre gruppe beslutningstakere i sentrale virksomheter i regionen. Målsettingen er å besøke samarbeidspartnere og bedrifter av strategisk betydning for regionen med tema kunnskapsinnhenting, erfaringsutveksling og nettverksbygging. I 2015 vil delegasjonsturen ha fokus på sykehusutbygging som regional drivkraft, kommunehelseperspektiv og sykehus, samt IKT og *smart homes/energy efficiency*.

I mai gjennomføres den årlige delegasjonsreisen til OTC-messen i Houston. Prosjektet er sannsynligvis vårt mest synlige internasjonaliseringstiltak. I 2014 deltok 250 på vår reise, og det forventes omtrent samme antall i 2015. Reisen ledes av styrelederen, og hovedmålgruppen er små og mellomstore bedrifter i tilknytning til olje- og gassklyngen.

Hovedmålet er å gi beslutningstakere og markedsansvarlige i de deltakende bedriftene mulighet til sammen å utforske mulighetene som energi-industrien og oljemessen i Houston representerer. Fellesreisen letter praktisk organisering og vårt program gir konkret informasjon om muligheter på en effektiv måte. Programmet omfatter også et frokostseminar som er den største norske samlingen under OTC. Her har vi et programsamarbeid med Business Region Bergen og Agder fylkeskommune. I forbindelse med OTC er det også tilbud om bedriftsbesøk og fagsamlinger for deltakerne.

Et viktig delmål er å profilere Stavanger-regionen som vertsregion for energinæringen, framheve teknologiklyngen vår og promotere ONS. Vi vil også styrke relasjoner til myndigheter, det norske miljøet og viktige foretak i Houston.

Tilstedeværelse i Aberdeen

Samarbeidet i Nordsjøområdet har vært viktig lenge, særlig innenfor energiområdet. En rekke bedrifter er aktive både i Stavanger-regionen og i Aberdeen. Som vertskapsregioner for energinæringene har Aberdeen og Stavanger mange felles utfordringer og likheter. Det er derfor en tett dialog og samhandling mellom regionale aktører både innenfor næringsutvikling, akademia og offentlig virksomhet for erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring.

Viktige virkemidler i 2015 er samarbeid i WECP (Verdens energibyer) samt delegasjonsreise, utstilling og seminar som Greater Stavanger vil arrangere i forbindelse med Offshore Europe som finner sted i september.

Det er fordelaktig å ha en kontinuerlig tilstedeværelse i Aberdeen, som bistår som Stavanger-regionens «øyne og ører» og rapporterer om viktige utviklingstrekk og hendelser som kan være av betydning for vår region. I tillegg ivaretas mye av arbeidet med organisering og gjennomføring av besøk og arrangement.

Aberdeen og Stavanger har vært vennskapsbyer siden 1990. Helt fra 1970-årene har Stavanger sendt juletre til Aberdeen, som tennes siste torsdag i november. Greater Stavanger benytter denne viktige årlige hendelsen til å rette fokus mot vår region, noe som gjøres gjennom å arrangere et næringslivsseminar i forkant av juletretenningen. Viktige samarbeidspartnere i dette er i tillegg til Aberdeen by, Scottish Development International (SDI) og Norwegian British Business Chamber (NBBC).

7. Offentlige tjenester

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal framstå med et godt, samordnet offentlig tjenestetilbud overfor næringslivet

Strategiske grep

1. Sikre tilgang på hensiktsmessige utbyggingsarealer av tilstrekkelig omfang
2. Samordne offentlig tjenestetilbud på tvers av regionens kommuner
3. Sørge for at regionen har en kompetent offentlig sektor med tilstrekkelig kapasitet

Både næringsliv og befolkning stiller stadig høyere krav til samhandling og effektivitet i offentlig sektor. Med hensyn til næringsdrift og -etableringer ser vi at rask tilgang på egnede arealer og utsikter til langsiktig rekruttering av kompetent og stabil arbeidskraft kan være avgjørende faktorer.

At de femten kommunene i Greater Stavanger-partnerskapet opptrer som en samlet og enhetlig region er et viktig virkemiddel i en rekke sammenhenger. Smartkommuneprosjektet er et godt eksempel: Her utvikles et felles system, med felles begrepsapparat og brukergrensesnitt, og som også åpner saksbehandlingen for publikum. Et annet eksempel er arealguiden, der regionens mest betydningsfulle næringsarealer og -lokaler presenteres og markedsføres i én felles portal. På denne måten synliggjøres et av kommunenes viktigste næringspolitiske virkemidler overfor potensielle etablerere.

Greater Stavanger vil spille en viktig rolle som koordinator for samarbeid mellom kommunene i regionen, og slik legge til rette for prosjekter og aktiviteter som både sikrer rasjonell ressursbruk og at regionen framstår som en enhet der dette er en styrke. Det må være kommunene selv som avgjør på hvilke områder, i hvilket omfang og med hvilket tempo en ønsker den type organisert samarbeid som vi representerer.

Utvalgte prosjekter 2015

Arealguiden

Målsettingen med www.arealguiden.no er å gi bedrifter som vurderer relokalisering eller nyetablering oversikt over regionens tilbud av tomter og lokaler på en enkel måte. I portalen er det lett å finne tomter og lokaler som tilfredsstillende aktuelle ønsker og behov som bedriften kan ha både med hensyn til type areal, og med hensyn til avstand fra flyplass, tilgang til kai osv. En viktig effekt er at arealguiden kan bidra til at rett virksomhet havner på rett område.

Arealguiden for næringsarealer ble lansert i april 2011 og er nå tatt i bruk av tilbydere og etterspørere av næringsarealer i regionen. Vi har annonseinntekter fra eiendomsaktører som bruker arealguiden i sitt markedsføringsarbeid. Atten eiendomsaktører har betalt for å linke til sine egne nettsider i guiden. Det er også utviklet et tilbud om å få laget egen nettside for aktører som ikke har dette selv. Fra sommeren 2014 har antall besøkende på nettstedet ligget på ca. 1.000 per måned.

Business Region Bergen, Haugaland Vekst og Lister Nyskaping har kjøpt bruksrettigheter til verktøyet i deres respektive regioner. De betaler i tillegg en årlig leie. I tillegg har Harstad vist interesse for å bli med.

Vi har lagt ned en del innsats med å utvikle en ny og forbedret versjon av portalen. Den nye versjonen ble lansert i oktober 2014, og ble da demonstrert for kommunalministeren.

I 2015 har prosjektet som målsetting å øke:

- Antall besøkende fra 1.000 til 1.200 per måned
- Antall annonsører fra 18 til 30
- Kvaliteten på beskrivelsene av næringsarealene i arealguiden
- Bruken av arealguiden for eksponering av næringsarealer blant kommunene

Smartkommuneprosjektet

Prosjektet er et sentralt virkemiddel for å sikre et samordnet tilbud av elektroniske tjenester innenfor plan- og byggesaksbehandlingen, slik at kommunene i regionen framstår som mest mulig enhetlige, effektive og tilgjengelige overfor sentrale brukere av disse tjenestene.

Det er i løpet av prosjektet satt i verk en rekke prosesser og tiltak for å koordinere, effektivisere og digitalisere kommunenes rutiner og arbeidsprosesser innenfor plan-, byggesak- og geodatafeltene. Det er også etablert en felles digital kartportal for deltakerkommunene. For kommunene har prosjektet virket både kompetansehevende og effektiviserende, derfor er også tillitsvalgte representert i styringsgruppa.

Foreløpig siste fase i prosjektet har bestått i å implementere en felles webportal for plan- og byggesaksdialog, der brukerne gis nettbasert innsyn i saksbehandlingsprosessene, og mulighet for å sende søknader og uttalelser digitalt. Slike selvbetjeningsløsninger forventes bl.a. å dempe de daglige henvendelsene til plan- og byggesakspersonell i kommunene, som dermed kan fokusere mer på selve saksbehandlingen. Siden dette er et pilotprosjekt, har Greater Stavanger fått et statlig tilskudd på nærmere 800.000 kr til subsidiering av anskaffelsen, noe som har dempet kommunenes kostnader betydelig. Kommunalministeren tok selv initiativ til å bli orientert om systemet høsten 2014.

For å sikre langsiktige resultat av arbeidsinnsatsen, må det etableres rutiner for oppdatering og vedlikehold av de felles produktene og prosessene som prosjektet har frambrakt. Kommunene ønsker flere fellesmøter for erfaringsutveksling, og det må sikres god dialog med næringslivet slik at løsningene tas i bruk maksimalt.

I desember 2014 tar styringsgruppa stilling til nye aktiviteter for 2015.

Regional strategi for energi- og varmforsyning

Et antall kommuner ønsket i sin tid at Greater Stavanger skulle koordinere arbeidet med regional strategi for energi- og varmforsyning. Det ble i den forbindelse opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra kommunene Stavanger, Sandnes, Sola, Randaberg, Rennesøy samt Bybåndet Sør, Lyse og

IVAR. Den regionale strategien er nå ferdig utarbeidet og behandlet i kommunene, og det er også utarbeidet en populærversjon av strategien.

Aktørene i arbeidsgruppen ønsker at gruppen videreføres som et nettverk og at Greater Stavanger skal være sekretariatet for nettverket. Nettverket vil følge med på implementering av den regionale strategien for energi og varme, samt følge med på iverksetting av relaterte oppgaver. Det er foreslått at det utarbeides årlige rapporter om framdriften. Videre er det foreslått at nettverket benyttes til å ta opp problemstillinger for faglig støtte, erfaringsutveksling og kompetanseutvikling. Aktiviteten i 2015 vil i første rekke bestå i nettverksmøter knyttet til disse forholdene.

8. Matklyngen

Næringsplanens mål

En tydelig posisjon i norske og europeiske markeder for kvalitetsmat og differensierte produkter

Strategiske grep

1. Økt innsats på FoU og innovasjonsdrivende kompetanse og utdanning
2. Opprettholde den volumbaserte produksjonen i regionen innenfor blå og grønn sektor
3. Styrke næringsmiddelindustrien, samt videreutvikle potensialet som ligger i lokale matspesialiteter
4. Økt synliggjøring nasjonalt og internasjonalt av matnæringen

Det er mange aktører med fokus på næringsutvikling i matklyngen. Med et komplekst aktørbilde er faren for kryssende innsats til stede. Vi samarbeider med andre aktører i vårt matfaglige arbeid, og ser at det er behov for en sterkere koordinering av den samlede innsatsen på feltet. Dette ansvaret ligger nærmere andre aktører enn Greater Stavanger.

Greater Stavangers styre vedtok i 2014 Handlingsplan 2014-2016 for vårt matfaglige arbeid, som har fire hovedinnsatsområder:

- Kartlegge aktørbildet i og næringsaspekter ved Stavangerregionens matklynge
- Gjennomføre næringsrettede delegasjonsreiser
- Videreutvikle internasjonale strategiske allianser
- Bidra til felles prosjektutvikling for aktørgrupper, gjerne med finansiering fra nasjonale arenaer og EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020

Greater Stavanger vil i 2015 fortsatt støtte opp om NCE Culinology og aktivitetene i Måltidets Hus, og i samråd med disse definere innsatsområder der vi kan tilføre næringen verdi basert på vår kjernekompetanse.

Greater Stavanger mener at regionen har mye å vinne på å søke muligheter gjennom samarbeid med ledende matmiljøer internasjonalt. Dette gjelder både

produksjon, foredling, gastronomi, forretningsutvikling og markedsføring. Det er viktig for den langsiktige utviklingen å opprettholde et sterkt internasjonalt engasjement som både videreutvikler eksisterende relasjoner og skaper nye allianser i viktige markeder.

Utvalgte prosjekter 2015

Matbynettverket Délice

Délice-nettverket er et globalt matbynettverk med 22 medlemsbyer. Lyon leder nettverket, Stavanger by er eneste medlem i Norge. Nettverket fokuserer på områdene gastronomi, helse, utdanning, urbanisering og markedsføring. Målet med Stavangers deltagelse i Délice er å sikre tilgang til et strategisk viktig globalt matbynettverk, som en del av den overordnede matsatsingen i Rogaland og særlig for internasjonalisering av matnæringene. For å ivareta det regionale perspektivet har Stavanger kommune lagt forvaltningen av medlemskapet til Greater Stavanger.

Følgende byer er med i Délice-nettverket: Aarhus, Barcelona, Birmingham, Bordeaux, Bruxelles, Cape Winelands, Chicago, Gøteborg, Helsinki, Lausanne, Leipzig, Lisboa, Lyon, Madrid, Montreal, Osaka, Puebla, Rabat, Riga, St. Louis, Stavanger, Torino. Stavanger-regionen har tett samarbeid med flere av byene.

Délice har tre nettverkssamlinger årlig. I 2015 finner generalforsamlingen sted i Puebla, Mexico. De to øvrige nettverksmøtene er lagt til henholdsvis Lisboa og Lyon. I Lyon finner møtet sted samtidig som Sirha-messen og Bocuse d'Or. Stavanger-regionen pleier å ha en stor delegasjon til stede på Sirha, og det har tidligere vært felles programposter for Délice og Stavangers næringsaktører, f.eks. da UiS og Gastronomisk Institutt i 2013 undertegnet samarbeidsavtale med Institute Paul Bocuse.

I 2015 deltar Stavanger dessuten i TRAM-experience i Brussel. Délice-byene er invitert til å lage menyer for en trikkerestaurant som i tre år har hatt fulle vogner åtte ganger ukentlig. Stavanger ved Gastronomisk Institutt lager meny sammen med Brussel, og det jobbes om et konsept som styrker relasjonen mellom byene. Tidspunktet for Stavangers deltakelse sammenfaller med Global Seafood Expo, hvor norske ministre, næringsaktører med flere er til stede. Utarbeidelse av konseptet skjer i tett samarbeid mellom Rogaland fylkeskommune, Stavanger by (medlem), Stavangerregionens Europakontor og Greater Stavanger.

Stavanger har organisert sitt lokale arbeid med en styringsgruppe, som møtes fire ganger årlig og hvor følgende organisasjoner er representert: Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, UiS, Måltidets Hus, Gladmat, Region Stavanger, Gastronomisk Institutt og Greater Stavanger (leder). Styringsgruppen jobber etter Strategi for lokalt Délice-arbeid 2013-2020 og Handlingsplan for lokalt Délice-arbeid 2015-2016.

Storby Marin

Greater Stavanger har overtatt sekretariatet i *Storby Marin*, som er et nettverk mellom de storbyene i Norge som har universitet og høyskoler med tydelige biomarine kompetansmiljøer. Dette er byene Bergen, Stavanger, Tromsø, Trondheim og Bodø. Sekretariat og lederskap går på omgang med to års

virkeperiode. Som medlemmer opptas kommuner og organisasjoner som er oppnevnt/eid av byene til å være deres operative forsknings- og utviklingsselskap på det biomarine området.

Nettverkets primære oppgave er å arbeide for bedre rammebetingelser og økt vekst for den marine næringen. For å styrke marin verdiskapning skal foreningen særlig bidra til økt samhandling mellom offentlig og privat sektor og FoU-institusjoner, samt gjennom nasjonal konsolidering av disse.

Greater Stavangers mål for prosjektet er å ivareta sekretariatsfunksjonen på en tilfredsstillende måte. Det betyr i praksis å legge til rette for styremøter i nettverket, følge opp nettside og nyhetsbrev, fasilitere konferanser og generelt ivareta administrative og økonomiske arbeidsoppgaver. Greater Stavanger skal også bidra til at relevante problemstillinger og muligheter for den marine næringen blir løftet fram i nettverket, samt være en pådriver for å sette i gang prosesser/prosjekter som svarer på utfordringer næringen står overfor.

9. Energiklyngen

Næringsplanens mål

Stavanger-regionen skal beholde sin posisjon som ledende energiregion

Strategiske grep

1. *Bygge broer mellom industri, akademia og offentlig sektor*
2. *Opprettholde og videreutvikle vertskapsrollen for regionen*
3. *Bidra til nyetableringer innen og knoppskyting fra energisektoren*
4. *Befeste stillingen som petroleumshovedstad*

Hovedmålsettingen for regionen er å befeste posisjonen som ledende energiregion. Viktige strategiske grep er å styrke Stavanger-regionen som kompetansemiljø, forretningsbase og rekrutteringsarena for ledende aktører innen nasjonal og internasjonal energiproduksjon. Dette omfatter petroleumsnæringene så vel som fornybar energi.

Det er også blitt en viktig oppgave for Stavanger-regionen å dele erfaringer og kunnskap vi har bygget opp med andre. Dette omfatter bl.a. hvordan utvikle og vedlikeholde den brede verdikjeden som er skapt i regionen, og hva vi gjør for å bygge posisjoner og relasjoner til aktørene. Deling av denne kunnskapen er grunnlaget for flere av de delegasjonsbesøkene vi mottar og vi har løpende kontakt med flere norske regioner om dette.

I 2015 bestemmes operatørskap og lokalisering av driftsorganisasjonen for Johan Sverdrup-feltet. Dette er den viktigste lokaliseringsbeslutningen for regionen siden driftsorganisasjonen for Statfjord. Dersom ansvaret for Johan Sverdrup-utbyggingen og -driften havner i Stavanger-regionen, vil dette sikre videreføring av kompetanse og utvikling av fagmiljøene 40 år fram i tid.

På fornybarsiden er Greater Stavanger involvert i programarbeidet for en ny energi- og miljøteknologikonferanse. Vi deltar dessuten i ONS sin Clean Tech satsing og Norcowe sin Science Meets Industry-konferanse. Videre vil etableringen av Stavanger Impact Week og Smart Cities and Communities-prosjektet på hver sin måte bidra til å fokusere på energiforbruk, energistyring og energiproduksjon. Miljøteknologi og integrerte løsninger er viktige virkemidler for å oppnå målene om grønn vekst og et bærekraftig samfunn. De to sistnevnte prosjektene er nærmere omtalt i planens kapittel 2 Kompetanse, mens miljøteknologi er omtalt i planens kapittel 4 Nyskaping.

Utvalgte prosjekter 2015

Kontakt med energibedriftene

Greater Stavanger legger stor innsats i å ha gode nettverk med energibedriftene – både de petroleumsrelaterte og de som jobber med fornybar energi. På denne måten kan vi bl.a. raskt formidle denne industriens behov til kommunene i Greater Stavanger-partnerskapet. Det vil være særlig viktig at regionen har en god forståelse for mangfoldet i industrien, dens produkter og behov for videreutvikling, og ikke minst være oppmerksom på aktivitetssvingninger i verdikjeden.

Følgende hovedaktiviteter er planlagt i 2015:

- Kontaktmøter med olje- og oljeserviceselskapene – i samarbeid med Stavanger kommune
- Årlig kontaktmøte med Energi- og miljøkomiteen
- Kontaktmøter med Rogalandsbenken om energispørsmål
- Tilrettelagte briefinger, etter behov, for styret og partnere som ønsker å delta
- Være medarrangør med UiS for Norcowes arrangement *Science Meets Industry*, som et viktig knutepunktarrangement på fornybarsiden.
- Ha fagansvar for seminarer, fagmøter og omvisninger i forbindelse med messer og utstillinger. I 2015 vil dette blant annet være i forbindelse med OTC 2015, ONS Norway, Offshore Europe, OTC Brasil og OTD.
- Oppfølginger i forbindelse med Statoil sin plan for utbygging og drift (PUD) for Johan Sverdrup, som vil foreligge i februar 2015.

Regionalt petroleumsnettverk

All utvikling i olje- og gassindustrien har betydning for Stavanger-regionen, også det som skjer andre steder i landet. Greater Stavanger har organisert en gruppe bestående av tolv andre næringslivsorganisasjoner fra Kristiansand i sør til Hammerfest i nord for å øke muligheten for innflytelse på de nasjonale prosessene. Ved å ta en ledende posisjon, utøver vi også rollen som energi-hovedstad.

Nettverket gir Stavanger-regionen mulighet til å samarbeide med andre regioner om en videre positiv utvikling av industrien. Sentrale oppgaver kan være å ta ledelse i innspill til Stortingsmeldinger, delta på høringer i Stortinget og ellers møter med Energi- og miljøkomiteen og Olje- og Energidepartementet både på politisk og administrativt nivå. Videre vil vi tilrettelegge for tre til fire møteplasser med nettverket der ulike aktører og foredragsholdere bidrar.

Saker av betydning som kan komme opp i 2015:

- Energimeldingen
- Endringer i skattesystemet for å bedre ressursforvaltningen, IOR, små felt, rør fra Barents havet. Ikke planlagt
- Høringsuttalelser til aktuelle olje- og gassindustrielle politiske innspill. Ingen planlagt så langt.

Partnerskapet Verdens Energibyer (WECP)

WECP ble opprettet i 1995 på initiativ fra Stavanger og Houston, der Stavanger hadde en lederrolle. I dag omfatter partnerskapet 22 energibyer på verdensbasis. Stavangers hensikt med opprettelse og deltakelsen er å bygge strategiske allianser med andre byer og legge til rette for samhandling mellom akademiske institusjoner, FoU-institusjoner samt næringslivsaktører i Stavanger-regionen og andre sentrale energibyer. For å ivareta det regionale perspektivet har Stavanger kommune lagt forvaltningen av WECP-medlemskapet til Greater Stavanger.

I perioden 2014 – 2015 er ordføreren i Stavanger WECPs president. Denne posisjonen gir mulighet både for kontakt med strategiske næringslivsaktører og for omdømmebygging av Stavanger som europeisk energihovedstad.

Stavanger er medlem i arbeidsgruppen for akademisk samarbeid og i arbeidsgruppen for økonomisk utvikling. Det må utarbeides målsetting, strategi og plan for hva som ønskes med dette arbeidet. Arbeidet med datainnsamling for situasjonsbeskrivelse av WECP-byene, som startet i forbindelse med årsmøtet 2014, må videreføres og videreutvikles.

Årsmøte 2015 blir avholdt i Rio de Janeiro i forbindelse med OTC Brasil i august. I tillegg til deltakelse på årskonferansen vil det være aktuelt å knytte til andre aktiviteter som akademisk samarbeid og næringsdelegasjon.

En viktig målsetting er å bevare og videreutvikle kontakt med politisk og administrativ ledelse i sentrale WECP-byer. Dette er først og fremst Houston, Aberdeen, Esbjerg, St. John's, Kuala Lumpur og Perth. Kontakten skaper et grunnlag for økt kontakt og samarbeid mellom akademiske institusjoner, næringslivsaktører og forskningsinstitusjoner i Stavanger-regionen og de sentrale WECP-byene.

Andre målsettinger er å bygge omdømmet internasjonalt og nasjonalt for Stavanger-regionen som europeisk energihovedstad, samt å promotere Stavanger-regionens leverandørindustri i ulike WECP-sammenhenger.

Energimeldingen

Regjeringen vil sent i 2015 legge fram sin energimelding som er varslet å ha fokus på energi, klima og næringsutvikling. Vi vil følge denne prosessen tett og samarbeide med andre aktører, også fra andre regioner, for å kunne gi innspill. Meldingen kan gi både muligheter og utfordringer for regionen. Vi har noe av Norges beste forhold for energiproduksjon både fra vann og vind, og vi vil i løpet av få år være knyttet til både kontinentet og Storbritannia via kabler.

Nyskaping energi

Regionen er kjent for sin sterke innovasjonskraft, og vi ser nå at en rekke mindre bedrifter jobber med teknologiprojekter som kan få betydning for petroleumsindustrien. Blant annet kan robotteknologi og automatisering gi både større effektivitet og økt sikkerhet gjennom bruk av simulering i treningsøyemed, noe som for eksempel helikopternæringen kan dra nytte av. Vi samarbeider derfor med Ipark og IRIS om å profilere de mindre bedriftene. I dette samarbeidet trekker vi i forståelse med de aktuelle bedriftene også inn internasjonalt ledende selskaper som partnere der dette er hensiktsmessig. I 2015 vil vi, sammen med Ipark og IRIS, skape en møteplass for disse aktørene.

10. Samfunnskontakt

Greater Stavanger skal informere godt og åpent om egen virksomhet. Som et ledd i dette skal vi bidra til å sette viktige spørsmål for utviklingen av regionen på den offentlige dagsorden. Vi har som oppgave å være oppdaterte på områder som er viktige for regionen, slik at vi tidlig kan identifisere muligheter eller trusler.

I henhold til partneravtalene med kommunene inngår påvirkningsaktiviteter knyttet til saker på departementalt og annet statlig nivå som berører utviklingen i regionen. Dette arbeidet må skje i forståelse og samråd med styret, andre organisasjoner i regionen og i henhold til omforente regionale standpunkt og interesser.

Utvalgte prosjekter 2015

Regionbygging

Hensikten med prosjektet er å identifisere politiske saker av stor betydning for regionen samt å ha myndighetskontakt på nasjonalt nivå. Det er en forutsetning for arbeidet at det blir gjort på en åpen og transparent måte. En rekke av sakene er godt forankret i de politiske prosessene som den til enhver tid sittende regjering legger opp til.

Temaområder som er aktuelle i denne sammenheng, er energispørsmål, samferdselsløsninger, velferds- og miljøteknologi, statlig storbyregionpolitikk og andre saksområder. Andre saker kan komme opp i forbindelse med forskjellige nasjonale og lokale politiske prosesser.

I samråd med styret vil det ved behov opprettes grupper av sentrale aktører.

Nettsider og sosiale medier

Greater Stavanger ønsker å ha en nettside som er nyttig for partnerkommuner, eksterne samarbeidspartnere og potensielle arbeidstakere. Vi lanserte nye nettsider høsten 2014 og det vil jobbes ytterligere med kvalitet på innholdet og

videreutvikling. Det planlegges dessuten en bedre integrasjon med eksterne systemer som f.eks. www.arealguiden.no.

Gjennom sosiale medier er vi til stede på arenaer hvor vi når brede målgrupper som vi kan publisere saker til. Greater Stavanger benytter Twitter LinkedIn og Facebook og har 3.000 kontakter gjennom disse tre kanalene.

Greater Stavangers applikasjon for smarte enheter (smart-telefoner, nettbrett mv.) planlegges videreutviklet. Bakgrunnen for dette er ytterligere å øke applikasjonens kvalitet og å legge til ny funksjonalitet som for eksempel direkte påmelding til programposter og bedre integrasjon med eget nettsted. Dette vil være forenklende og kostnadsreducerende i større prosjekter der mange er involvert.

Fullstendig prosjektoversikt 2015

KOMPETANSE

- Kompetanse generelt
- Årskonferansen
- Velferdsteknologi
- Analyse og kunnskapsinnhenting
- Smart Cities

INFRASTRUKTUR

- Næringstransport
- Ruteutviklingsforum Fly

NYSKAPING

- Nyskaping energi
- Næringsstrategisk Forum
- Bedriftstilflytting
- Impact Week
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Informasjonsteknologi
- Miljøteknologi

ATTRAKTIVITET

- Omdømmearbeid og markedsføring
- Vertskapskontoret

INTERNASJONALISERING

- Internasjonalisering generelt
- Europakontoret
- Houstonkontoret
- Delegasjonsreise Houston mars
- Aberdeen
- OTC Houston
- OTC Brasil

OFFENTLIGE TJENESTER

- Arealguiden
- Energi- og varmeplaner
- Smartkommune
- Bolig- og næringsarealutredning

ENERGIKLYNGEN

- ONS og OTD
- WECP Verdens energibyer
- Fornybar energi
- Kontakt med energibransjen
- Subsea
- Petronettverket
- Energimeldingen

MATKLYNGEN

- Matsatsing (inkl. NCE)
- Matbynettverket Délice
- Storby Marin

SAMFUNNSKONTAKT

- Rekruttering
- Regionbygging
- Nettsider og sosiale medier
- Infomateriell
- Standutvikling og messeprofilering